

Høringsinnspill på EU-kommisjonens forslag til direktiv for å fremme bruk av fornybare energikilder av den 23.januar 2008

("Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the promotion of the use of energy from renewable sources").

Nytt mål for fornybar energi

I Annex 1 – National overall target er det presentert en tabell som viser hvilken andel fornybar energi EU-landene hadde i 2005, og hva den bindende målsetningen for landene blir i 2020. Ettersom verken OED eller SSB kunne gi de offisielle tallene for Norge før høringsfristen på direktivet, så Bellona seg nødt til å selv regne ut tallene slik at vi kunne forstå implikasjonene dette direktivet vil ha for Norge.

I dialog med Eurostat ved Nikolaos Roubanis som er ansvarlig for utregningen av fornybarandeler har vi beregnet Norges andel av fornybar energi i 2005:

Norway's Renewable Percentage in 2005

Energy from Renewable Sources:

Heating		
Industry	4 652	GWh
Households	<u>7 734</u>	GWh
	12 386	GWh

Electricity (generation)

Hydro	136 572	GWh
Hydro - Normalized	122 603	GWh
Wind	506	GWh
Biomass	<u>379</u>	GWh
	123 488	GWh

Transportation - GWh

Final Consumption of Energy:

Final Energy Consumption	215 853	GWh
Network Losses	9 847	GWh
Heat Losses	465	GWh
Consumption of the energy branch		
Electricity	640	GWh
Heat	<u>384</u>	GWh
	227 188	GWh

Norway's 2005 Renewable Percentage =
Energy Renewable Sources / Final Consumption of Energy

Norway's 2005 Renewable Percentage:	59,8 %
--	---------------

Som vi ser av tabellen over er det flere forhold som spiller inn for hvor mye ny fornybar energi Norge må produsere i 2020 for å oppfylle de bindende målsetningene. Det er derfor viktig å se

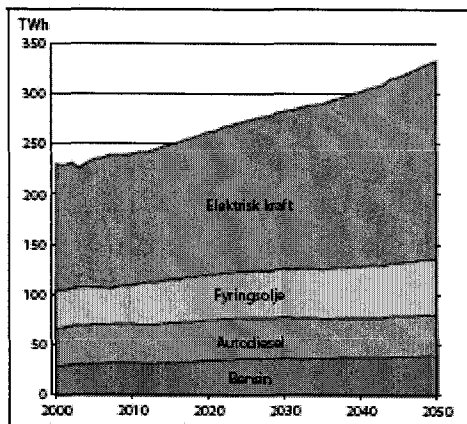
på forventet energibruk innenlands i 2020. Bellona har sett på tre scenarier, ett med veksten i energiforbruket i henhold til referansebanen til lavutslippsutvalget, ett scenario uten vekst fra 2005 til 2020 hvor effektivisering oppveier det økte forbruket, og et scenario med faktisk reduksjon i energiforbruket med 5 % i forhold til 2005-nivå.

En viktig premis vi har lagt til grunn for utregningen av mengden fornybar energi er at Norge skal forplikte seg til en økning i fornybar energi på minst 13 prosentpoeng innen 2020. Grunnen til at veksten er satt til 13 prosentpoeng er at sammenlignbare land som Irland, Storbritannia og Danmark alle ligger over 12,9 prosentpoeng vekst.

For å oppnå økningen på 13 prosentpoeng er det avgjørende at det foregår en energiomlegging fra fossil energi til fornybar energi. Dette er særlig viktig når vi ser på scenariene med reduksjon eller lav forbruksvekst. Dette forutsetter nemlig at Norge innenlands reduserer forbruket kun av fossil energi, og i tillegg legger om energibruken slik at vi bruker den nye produserte fornybare energien.

Referansebanen til lavutslippsutvalget

I referansebanen til lavutslippsutvalget ligger det inne en vekst i energiforbruket fram til 2020 på ca 10 %.



Figur 5.8 Årlig energibruk etter vare i Referansebanen 2000-2050.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Lavutslippsutvalget.

Hvis man legger inn 10 % vekst i energiforbruket i Norge vil mengden ny fornybar energi som produseres måtte øke betydelig:

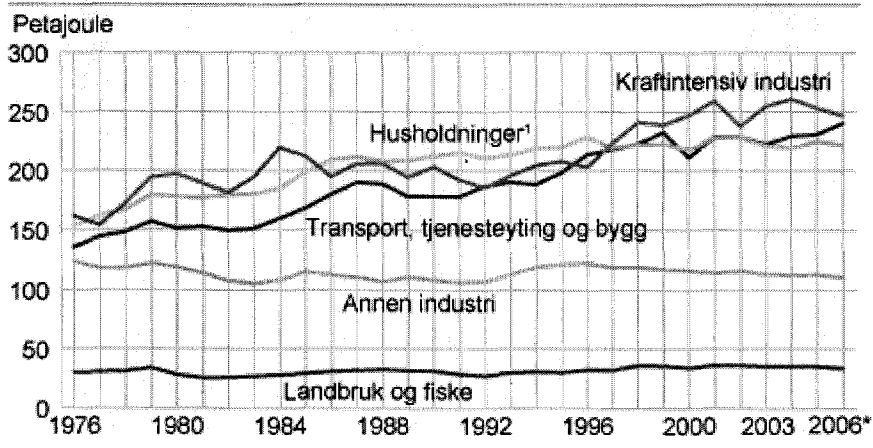
Norwegian targets:	<u>2005</u>	<u>2020</u>	<u>% point Increase</u>
Norway	59,8 %	72,8 %	13,0 %
2005-2020 Final Consumption Increase:	10,0 %		
<u>TWh</u>	<u>2005</u>	<u>2020</u>	
Renewables Share (TWh)	136	182	
Final Consumption (TWh)	227	250	
New Renewable Production (TWh)		46	

Utregningen viser at hvis vi legger til grunn 10 % vekst i energiforbruket i Norge i 2020 vil mengden ny fornybar energi som Norge må produsere i 2020 være 46 TWh for å oppfylle den bindende målsetningen i fornybardirektivet.

Ingen vekst i energiforbruk

I de senere år har energiforbruket i noen sektorer økt mens andre har flatet ut. Dette kan man se av tabellen under fra SSB:

Energibruk, etter næring utenom energisektorene og utenriks sjøfart. 1976-2006*. Petajoule



¹Forbruk i husholdningene inkluderer bensin/diesel i private biler.
Kilde: Energiregnskapet.

Hvis man legger til grunn at energiforbruket i Norge er det samme i 2020 som i dag vil mengden ny fornybar energi være:

Norwegian targets:	2005	2020	% point Increase
Norway	59,8 %	72,8 %	13,0 %
2005-2020 Final Consumption Increase:	0,0 %		
TWh	2005	2020	
Renewables Share (TWh)	136	165	
Final Consumption (TWh)	227	227	
New Renewable Production (TWh)		30	

Beregningen viser at hvis vi legger til grunn samme energiforbruket i 2020 som i 2005 vil mengden ny fornybar energi Norge må produsere være 30 TWh for å oppfylle den bindende målsetningen i fornybardirektivet.

Energieffektivisering:

I scenariet under har vi lagt inn en faktisk reduksjon i energiforbruket på 5 %.

Norwegian targets:	<u>2005</u>	<u>2020</u>	<u>% point Increase</u>
Norway	59,8 %	72,8 %	13,0 %
<i>2005-2020 Final Consumption Increase:</i>	-5,0 %		
<u>TWh</u>	<u>2005</u>	<u>2020</u>	
Renewables Share (TWh)	136	157	
Final Consumption (TWh)	227	216	
New Renewable Production (TWh)		21	

Hvis Norge klarer å redusere sitt energiforbruk med 5 % og legge om til fornybar energi med for eksempel 5 % fra 2005 nivå til 2020, vil mengden av ny fornybar Norge må produsere kun være 21 TWh for å oppfylle den bindende målsetningen i fornybardirektivet.

Bellonas anbefaling

Norge må signalisere til parlamentet og rådet at vi ønsker en nasjonal målsetning for fornybarprosent på 73 %, med andre ord en økning på 13 prosentpoeng. Dette er viktig for påvirkningsarbeidet fra norske myndigheter mot parlamentet og rådet, at Norge tidlig setter seg en egen målsetning. På denne måten vil Norge vise at vi tar direktivet alvorlig, og få større innflytelse.

Regjeringen og OED må snarest få på plass mål og virkemidler som fremmer produksjonen av fornybar energi i Norge.

Bellona mener at Norge må satse både på energieffektivisering og fornybar energi, og målsetningen for ny produksjon derfor bør være i størrelsesorden 30 - 40 TWh for å oppnå forpliktelsene i fornybardirektivet.

Norske myndigheters målsetning i dag er 30 TWh i 2016 for **summen** av ny fornybar energi og energieffektivisering. Norge må derfor snarest få på plass egne målsetninger og nasjonale strategier for hvert av områdene; 1) ny fornybar energi og 2) effektivisering.

Grønne sertifikat

EU-kommisjonen er positiv til handel med opprinnelsesgarantier, og ønsker at Norge og Sverige skal få til en velfungerende handel med grønne sertifikat. Men det er ingenting i direktivet som beskriver hvordan Sverige skal måles mot sine bindende målsetninger i et felles marked med Norge.

Artikkel 9 i direktivet beskriver hvordan handel av opprinnelsesgarantier skal foregå. I artikkelen står det at kun de landene som ligger på eller over framdriftsplan for å nå 2020-målet, for den kommende toårs perioden, kan selge opprinnelsesgarantier. Dette er ikke slik som markedskreftene for et felles sertifikatmarked er utformet. Et norsk/svensk sertifikatmarked vil sannsynligvis ikke være det samme systemet med handel med opprinnelsesgarantier, men OED må sørge for at denne artikkelen ikke blir et problem for et felles sertifikatmarked.

Kort oppsummert oppfordrer Bellona derfor OED og regjeringen til at Norge så raskt som mulig kommer i gang med implementeringen av direktivet, og at regjeringen derfor

umiddelbart informerer EØS-komiteen og EØS- rådet at Norge ønsker dette, slik at ikke prosessen med grønne sertifikat blir forsinket.

Det er viktig at EØS-komiteen og EØS- rådet blir informert raskt slik at de kan sette implementeringen av fornybardirektivet for Norge på sin dagsorden. Norge har ikke god statistikk å vise til for relevante lignende direktiv som kvotehandelsdirektivet som ennå ikke er implementert, eller det forrige fornybardirektivet (2001/77/EC) som vi brukte 5 år på å få implementert.

Norge må starte en dialog med Island og Liechtenstein nå, slik at implementeringen av direktivet i EØS-avtalen kan skje raskt.

Norge må også starte påvirkningsarbeidet mot parlamentet og rådet for å sikre at et grønt sertifikat marked ikke blir hindret av fornybardirektivet.

Handel med opprinnelsesgarantier

Handel med opprinnelsesgarantier er et virkemiddel EU-kommisjonen har tro på for at landene skal kunne bygge ut fornybar energi der det er billigst. Det er også flere medlemsland som ikke ønsker en slik handel, dette gjelder særlig de landene som har velfungerende feed-in systemer. Disse landene frykter at en handel med GO-er vil undergrave egne velfungerende feed-in systemer.

Flere uoffisielle versjoner av direktivet var tilgjengelig i løpet av høsten 2007, og en del endringer i direktivet var lett å følge. Fram til november 2007 var det tabellen i Annex 1, som viser de bindende målsetningene til landene, som var mest omstridt. Etter at disse var fastsatt, skjedde det store endringer i artikkelene som beskriver hvordan handel av opprinnelsesgarantier skal foregå. I tidligere uoffisielle versjoner var direktivet utformet slik at landene **måtte** handle hvis de ikke klarte å oppfylle sine målsetninger. Nå er direktivet slik at landene som ligger på eller over framdriftsplan **kan** selge. Direktivet er ennå ikke endelig vedtatt av EU-parlamentet, og tidsvinduet for å påvirke prosessen blir nå mindre og mindre for hver dag som går.

Bellona krever derfor at OED og regjeringen jobber for et stort marked for handel med opprinnelsesgarantier. Norge har gode naturgitte forutsetninger for å produsere fornybar energi. Norges bidrag i produksjon av fornybar energi kan være avgjørende for at EU skal klare sine målsetninger for andel av fornybar energi i 2020. OED må legge en strategi for hvordan Norge skal få realisert en stor utbygging av fornybar energi, og da bli en stor selger av opprinnelses garantier.

Hvis nok land vil handle med opprinnelsesgarantier kan dette være med på å utløse offshore vind.